

Věc C-507/23

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

8. srpna 2023

Předkládající soud:

Augstākā tiesa (Senāts) (Lotyšsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

7. srpna 2023

Žalobce v prvním stupni a navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku:

A

Žalovaný v prvním stupni a odpůrce v řízení o kasačním opravném prostředku:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

[omissis]

Latvijas Republikas Senāts (Nejvyšší soud Lotyšské republiky)

USNESENÍ [omissis]

V Rize dne 7. srpna 2023

Zdejší senát [omissis] [složení senátu]

[omissis] přezkoumal možnost podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru Evropské unie v řízení o kasačním opravném prostředku, který podal A proti rozsudku Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správní soud, Lotyšsko) ze dne 20. května 2023, pokud jde o náhradu nemajetkové újmy, ve správním sporu zahájeném žalobou, kterou podal A a jejíž součástí byl návrh na zdržení se jednání a na prohlášení protiprávnosti faktického úkonu Patērētāju tiesību aizsardzības (Středisko pro ochranu práv spotřebitelů, Lotyšsko), které

spočívalo v používání a šíření osobních údajů žalobce v části [audiovizuálního] pořadu bez jeho povolení, a rovněž návrh na náhradu nemajetkové újmy.

Skutkový základ

Skutečnosti

1 [Latvijas Republikas] Senāts (Nejvyšší soud Lotyšské republiky) zahájil řízení o kasačním opravném prostředku ve věci, v níž stojí žalobce v prvním stupni, A, který je v Lotyšsku známým novinářem a odborníkem v odvětví automobilového průmyslu, proti Středisku pro ochranu práv spotřebitelů a jež se týká nepovoleného zpracování osobních údajů žalobce ze strany výše uvedeného Střediska, spočívajícího v šíření videa.

Středisko pro ochranu práv spotřebitelů vedlo vzdělávací kampaň, v rámci níž šířilo na několika internetových stránkách video nazvané „Pārbaudi – Pērc – Lietoto sociālais eksperiments“ („Sociální experiment – ‚Ověř – Kup – Z druhé ruky‘“). Účelem tohoto videa bylo upozornit spotřebitele na některá vážná rizika, jimž by mohli čelit při pořízení automobilu z druhé ruky. Ve videu byli spotřebitelé vyzýváni k tomu, aby ověřovali totožnost a pověst prodejců a aby byli obezřetní, neboť nepoctiví obchodníci mohou používat nepoctivé metody a pokoušet se napodobit veřejně známé odborníky, aby tak podvodným způsobem zvýšili důvěru spotřebitelů v prodejce konkrétního vozidla, a přiměli je ke koupi vozidla, které je z technického či jiného hlediska nevhodné. Hlavní aktér pořadu napodobil hlas žalobce, hovořil do telefonu způsobem, který je pro něj charakteristický, a jeho čepice se podobala té, kterou nosil žalobce v jiných pořadech. V předmětném pořadu se objevuje seznam nadepsaný „Oblíbené věty [A]“ a je v něm zařazen i záběr z pořadu „TE!“ [„ZDE!“], v němž žalobce vystupuje a hovoří.

Žalobce nesouhlasil se způsobem, jakým byla jeho osoba využita ve videu, a vznesl tedy námitku proti realizaci a šíření pořadu vyznačujícího se výše uvedenými charakteristikami. Navzdory tomu byl tento pořad umístěn na několik internetových stránek a je i nadále dostupný on-line.

Žalobce vyzval Středisko pro ochranu práv spotřebitelů, aby ukončilo šíření videa, aby se veřejně omluvilo za poškození jeho pověsti a aby mu poskytlo náhradu této nemajetkové újmy. Středisko tuto výzvu neuposlechlo.

Žalobce podal žalobu, jejímž prostřednictvím se domáhal toho, aby byla prohlášena protiprávnost jednání Střediska pro ochranu práv spotřebitelů a aby bylo Středisku nařízeno vyjádřit omluvu a zaplatit mu náhradu nemajetkové újmy ve výši 2 000 eur.

2 Administratīvā rajona tiesa (okresní správní soud, Lotyšsko) této žalobě částečně vyhověl: prohlásil protiprávnost faktického úkonu Střediska pro ochranu práv spotřebitelů, které spočívalo v používání a šíření osobních údajů žalobce bez jeho povolení, nařídil Středisku, aby se provádění tohoto úkonu nadále zdrželo,

a kromě toho mu nařídil, aby žalobci poskytlo náhradu způsobené nemajetkové újmy ve výši 100 eur a aby se mu veřejně omluvilo.

Rovněž Administratīvā apgabaltiesa (krajský správní soud, Lotyšsko), před nímž proběhlo odvolací řízení, návrhovým žádáním v částečném rozsahu vyhověl: prohlásil protiprávnost faktického úkonu Střediska pro ochranu práv spotřebitelů, které spočívalo v používání a šíření osobních údajů žalobce bez jeho povolení, uložil povinnost zdržet se nadále používání a šíření jeho osobních údajů v pořadu „Sociální experiment – ‚Ověř – Kup – Z druhé ruky‘ “) a kromě toho Středisku nařídil, aby se žalobci veřejně omluvilo na internetových stránkách, na nichž předmětný pořad zveřejnilo. Ve zbývající části (co se týče peněžité náhrady za nemajetkovou újmu) byla návrhová žádání zamítnuta.

[Administratīvā] apgabaltiesa rozhodl, že Středisko pro ochranu práv spotřebitelů pokračovalo ve svém jednání i poté, co vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), a že je zmíněné jednání v rozporu s čl. 6 odst. 1 písm. e) tohoto nařízení. Mezi osobní údaje patří nejen celé jméno žalobce, nýbrž i jeho osoba, k jejímuž zobrazení bylo v této konkrétní věci použito mimo jiné obrazové znázornění žalobce, které bylo vyňato z pořadu „TE!“, přičemž bylo přímo upozorňováno na jeho profesní působení v odvětví automobilového průmyslu[.] Zařazení osobních údajů do předmětného pořadu, zveřejnění těchto údajů a jejich uchování takovým způsobem, aby byly dostupné dalším osobám, představuje zpracování osobních údajů. Předmětný pořad byl natočen v rámci plnění funkcí veřejného orgánu a měl sloužit k dosažení legitimního a společensky nezbytného cíle, jímž bylo zajistit, aby byli spotřebitelé natolik informováni, že budou schopni přijmout rozumné rozhodnutí ohledně pořízení vozidla z druhé ruky, a to na základě přesných informací. Tohoto cíle by však mohlo být dosaženo i bez použití osobních údajů žalobce: jiným způsobem oslovení veřejnosti, prostřednictvím pořadu s jiným obsahem nebo s jinou osobou v obdobném pořadu.

V souvislosti s posouzením, zda je namístě naříditi poskytnutí náhrady za porušení práva žalobce, [Administratīvā] apgabaltiesa rozhodl, že porušení, jehož se Středisko pro ochranu práv spotřebitelů dopustilo, není závažné. Tento soud vzal v úvahu okolnost, že použití osoby žalobce v pořadu nebylo vedeno cílem žalobce hanět nebo poškodit jeho pověst. U objektivně uvažujícího a přiměřeně pozorného nezúčastněného diváka nemohl daný pořad vytvořit dojem, že je žalobce podvodníkem nebo nepoctivou osobou. Žalobci byla způsobena nemajetková újma tím, že Středisko zpracovalo a zveřejnilo jeho osobní údaje, aniž bralo ohled na jeho námitky a aniž napravilo porušení, jak žalobce žádal. Tohoto porušení se Středisko dopustilo v důsledku nesprávného výkladu právních předpisů; výklad těchto právních předpisů je ostatně složitý. Zmíněný soud vzal dále v úvahu rovněž okolnost, že natočení a zveřejnění takového pořadu bez povolení dané osoby by bylo přípustné, pokud by bylo prováděno pro novinářské účely; že pořad vyznačující se takovými charakteristikami byl pro dosažení daného cíle

nejvhodnější a že nebyly použity citlivé údaje žalobce. Soud proto rozhodl, že zpřístupnění předmětného pořadu na internetu nezpůsobilo žalobci samo o sobě újmu ve smyslu pomluvy.

Vzhledem k tomu, že se Středisko nezdrželo dalšího provádění faktického úkonu ani poté, co žalobce vznesl odůvodněné námitky, [Administratīvā] apgabaltiesa rozhodl, že náprava nemajetkové újmy obnovením stavu, který existoval před vznikem újmy, ve smyslu článku 14 Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums (zákon o náhradě škody způsobené veřejnými orgány), nebyla dostatečná. Soud proto uložil orgánu povinnost veřejně se žalobci omluvit na internetových stránkách, na nichž zveřejnil předmětný pořad. Vzhledem k tomu, že tento pořad nepředstavoval ve vztahu k žalobci pomluvu ani poškození pověsti a že nebyly použity jeho citlivé údaje, soud nepovažoval za nutné určit peněžitou náhradu.

3 Proti rozsudku [Administratīvā] apgabaltiesa podal žalobce kasační opravný prostředek v rozsahu, v němž se týká zamítnutí návrhového žádání na peněžitou náhradu nemajetkové újmy. Tímto kasačním opravným prostředkem byl výše uvedený rozsudek napaden na základě těchto důvodů:

3.1 [Administratīvā] apgabaltiesa nesprávně posoudil otázku, zda byla žalobci způsobena újma, neboť podal chybný výklad pojmů „pomluva“ a „poškození pověsti“, a aniž podal jakékoli zdůvodnění, nezabýval se jednotlivými okolnostmi, na něž žalobce poukázal v souvislosti s pomluvou, která byla proti němu namířena, a s poškozením jeho pověsti (včetně opětovného zveřejňování předmětného pořadu, které vedlo k tomu, že byla v očích diváků poškozena pověst uznávaného znalce automobilů, kterou žalobce má). Soud by měl posoudit způsob, jakým na předmětný pořad a na osobu žalobce, která v něm vystupuje, reaguje průměrný divák, který zpravidla nebývá příliš pozorný. Soud nevzal v úvahu ani okolnost, že předmětný pořad byl zveřejněn navzdory rozhodnému nesouhlasu žalobce, který byl založen na odůvodněných námitkách týkajících se scénáře zmíněného pořadu.

Tím, že soud nezajistil právní ochranu v oblasti pomluvy, porušil články 95 (ochrana před pomluvou) a 96 (respektování soukromí) Ústavy Lotyšské republiky.

3.2 Soud v podstatě konstatoval, že okolnost, že je žalobce oblíbený a vhodný pro vytvoření daného pořadu, může odůvodnit zásah do jeho práva na soukromí i do jeho práva sám rozhodovat o zpracování svých údajů.

3.3 Složitost výkladu právních předpisů nemůže být důvodem ke svévolnému jednání orgánu spočívajícímu v úmyslném činu odporujícím jednoznačně vyjádřené vůli žalobce.

3.4 Náhrada stanovená soudem (omluva na internetových stránkách, na nichž Středisko pro ochranu práv spotřebitelů zveřejnilo předmětný pořad) není spravedlivá. V demokratickém právním státě není možné, aby byla náhrada újmy

nepřiměřeně nízká. Povinnost veřejné omluvy je aktem pouhé elementární slušnosti a etiky. Pro srovnání, čl. 83 odst. 5 obecného nařízení o ochraně osobních údajů stanoví správní pokuty až do výše 20 000 000 eur, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 4 % celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok.

3.5 Článek 82 obecného nařízení o ochraně osobních údajů [omissis] [citace čl. 82 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů] soud nezohlednil, aniž se jim vůbec zabýval.

Právní základy

Použitelné právní předpisy

Právo Evropské unie

4 Článek 8 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie; čl. 1 odst. 2, článek 82 a body 75, 85 a 146 odůvodnění obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

Lotyšské právo

5 Článek 92 třetí věta Ústavy Lotyšské republiky:

„V případě neoprávněného zásahu do některého z práv kterékoli osoby má tato osoba právo na přiměřenou náhradu.“

Článek 14 zákona o náhradě škody způsobené veřejnými orgány, který je nadepsaný „Uložení povinnosti [nahradit] nemajetkovou újmu“:

„1. Povinnost nahradit nemajetkovou újmu se uloží podle významu zákonem chráněných práv a zájmů, jež byly zasaženy, a podle závažnosti daného zásahu, s ohledem na opodstatněnost aktu přijatého orgánem a na věcné a právní důvody, na nichž je tento akt založen, jakož i na chování a spoluodpovědnost poškozeného a na ostatní okolnosti, jež mají význam pro daný případ.

2. Nemajetková újma se napraví obnovením stavu, který existoval před vznikem újmy, nebo, je-li toto řešení zcela či částečně nemožné nebo nevhodné, omluvou nebo zaplacením přiměřené náhrady.

3. Pokud orgán nebo soud po posouzení okolností daného případu prohlásí, že zásah do zákonem chráněných práv a zájmů jednotlivce není závažný, jediným nebo doplňkovým prostředkem náhrady nemajetkové újmy může být písemná nebo veřejná omluva.

4. Náhrada nemajetkové újmy může dosahovat výše až 7 000 eur. V případě vzniku závažné nemajetkové újmy může být náhrada určena do výše 10 000 eur; v případě újmy na životě nebo zvláště závažné újmy na zdraví může výše náhrady dosahovat až 30 000 eur.“

Důvody vzniku pochybností ohledně výkladu právních předpisů Evropské unie

6 [Administratīvā] apgabaltiesa prohlásil, že bylo porušeno právo žalobce, a v tomto bodě nabyl jeho rozsudek právní moci, avšak žalobce nesouhlasí ani s posouzením zásahu do jeho práva a újmy způsobené tímto zásahem, ani s náhradou, která byla v důsledku toho stanovena. V řízení o kasačním opravném prostředku je proto třeba zjistit, zda zmíněný soud správně posoudil závažnost zásahu Střediska pro ochranu práv spotřebitelů do práva žalobce a existenci újmy způsobené tímto zásahem, jakož i to, zda může být náhrada, kterou týž soud stanovil, považována za přiměřenou.

7 Článek 82 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů stanoví, že kdokoli, kdo v důsledku porušení tohoto nařízení utrpěl hmotnou či nehmotnou újmu, má právo obdržet od správce nebo zpracovatele náhradu utrpěné újmy.

Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že výše uvedené obecné nařízení o ochraně osobních údajů neodkazuje na právo členských států, pokud jde o smysl a dosah výrazů uvedených v článku 82 tohoto nařízení, zejména pokud jde o pojmy „hmotná či nehmotná újma“ a „náhrada utrpěné újmy“, a tyto výrazy tedy musí být pro účely použití uvedeného nařízení považovány za autonomní pojmy unijního práva, které musí být ve všech členských státech vykládány jednotně (*rozsudek ze dne 4. května 2023, Österreichische Post, C-300/21, EU:C:2023:370, bod 30*). Znamená to, že pro účely výkladu těchto výrazů není použitelné lotyšské právo, nýbrž výlučně ustanovení tohoto nařízení v té podobě, jak jsou vykládána v judikatuře Soudního dvora Evropské unie.

Jak vyplývá z rozsudku [Administratīvā] apgabaltiesa, závěry, jež přijal tento soud v souvislosti s náhradou újmy, vycházejí pouze z lotyšských právních předpisů a z lotyšské judikatury, což je v rozporu s článkem 82 obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

[Administratīvā] apgabaltiesa se navíc ve svém rozsudku zabývá některými hledisky, pro něž je relevantní výklad článku 82 obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Z údajů uvedených v rejstříku Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že mu již soudy členských států položily několik otázek ohledně výkladu tohoto článku, a odpovědi na tyto otázky by mohly mít význam i v této věci (*věci C-340/21, C-667/21, C-687/21, C-741/21, C-182/22, C-456/22, C-590/22 a C-65/23*). Zmíněné otázky nebyly však ještě zodpovězeny, a proto zdejší senát považuje za nezbytné podat Soudnímu dvoru Evropské unie žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

8 Jedním z hledisek relevantních pro přezkoumání věci před [Administratīvā] apgabaltiesa je to, zda musí být uložena povinnost poskytnout náhradu v souvislosti s porušením obecného nařízení o ochraně osobních údajů, tj. v souvislosti s porušením předpisů v oblasti ochrany osobních údajů jako takovým, nebo zda je naopak nutné prokázat újmu, která byla tímto porušením způsobena. Tuto otázku již Soudní dvůr Evropské unie zodpověděl.

Článek 82 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů stanoví právo obdržet náhradu hmotné a nehmotné újmy utrpěné v důsledku porušení tohoto nařízení. Jak vysvětlil Soudní dvůr Evropské unie, pouhé *porušení* ustanovení tohoto nařízení nepostačuje k přiznání práva na náhradu újmy, nýbrž je nutné prokázat *újmu* způsobenou tímto porušením (*body 32 a 42 rozsudku ve věci Österreichische Post*).

Z rozsudku [Administratīvā] apgabaltiesa vyplývá, že tento soud v podstatě posoudil nutnost poskytnutí náhrady v souvislosti se samotným porušením nařízení, jehož se dopustil příslušný orgán, neboť nekonstatoval, že žalobce utrpěl újmu v důsledku pomluvy nebo že byla poškozena jeho pověst. To je v rozporu s čl. 82 odst. 1 nařízení. Pokud by zmíněný soud dospěl k závěru, že žalobce neutrpěl v důsledku porušení nařízení žádnou újmu, měl by zamítnout návrhové žádání na náhradu újmy.

Před učiněním dalších závěrů je však třeba ověřit, zda zmíněný soud chybně posoudil existenci újmy.

9 V tomto ohledu je třeba objasnit, zda je nicméně možné, že porušení obecného nařízení o ochraně osobních údajů, tj. porušení předpisů v oblasti ochrany osobních údajů, může samo o sobě způsobit osobám újmu.

V souladu s bodem 146 odůvodnění obecného nařízení o ochraně osobních údajů by měl veškerou újmu, která může osobám vzniknout v důsledku zpracování, které porušuje toto nařízení, nahradit správce nebo zpracovatel. Výklad pojmu „újma“ by měl být široký a opírat se o judikaturu Soudního dvora Evropské unie při plném zohlednění cílů tohoto nařízení. Subjekty údajů by měly obdržet plnou a účinnou náhradu újmy, kterou utrpěly. Soudní dvůr Evropské unie, rovněž odkazující na výše uvedený bod odůvodnění, zdůraznil, že pojem „újma“ musí být vykládán v souladu s cíli nařízení, jimiž jsou mimo jiné zajistit soudržnou a vysokou úroveň ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů v Unii a zajistit v celé Unii jednotné a soudržné uplatňování pravidel ochrany základních práv a svobod těchto osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů (*body 46 až 48 rozsudku ve věci Österreichische Post*). Pro účely článku 82 obecného nařízení o ochraně osobních údajů musí být navíc pojem „újma“, včetně pojmu „nehmotná újma“, definován autonomně a jednotně v unijním právu (*bod 44 rozsudku ve věci Österreichische Post*).

V článku 8 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie je zakotveno právo na ochranu osobních údajů jakožto samostatné subjektivní právo, které je vlastní každé osobě, v tom smyslu, že každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají. Také čl. 1 odst. 2 obecného nařízení o ochraně osobních údajů stanoví, že toto nařízení chrání základní práva a svobody fyzických osob, a zejména jejich právo na ochranu osobních údajů, takže právo na ochranu osobních údajů je považováno za jedno ze základních práv a svobod osob.

V důsledku toho vyvstává otázka, zda může zásah do tohoto subjektivního práva sám o sobě způsobit osobám újmu. Vzhledem k tomu, že zásah do jiných práv, jež jsou osobám zaručena (jako jsou např. právo na soukromí, právo vlastnit majetek atd.), se považuje za újmu, je otázkou, zda lze mít za to, že i porušení výše uvedeného práva na ochranu osobních údajů představuje – nebo alespoň za určitých podmínek může představovat – samo o sobě újmu způsobenou dané osobě?

Z výše uvedeného dále vyplývá otázka týkající se vztahu existujícího mezi porušením obecného nařízení o ochraně osobních údajů, tj. porušením předpisů v oblasti ochrany osobních údajů, a porušením práva na ochranu osobních údajů ve smyslu subjektivního práva. Při zpracování údajů je nakládáno s osobními údaji, které jsou v zásadě chráněny. Pokud je tedy zpracování údajů protiprávní, je namístě předpokládat, že tímto zpracováním údajů vzniká neoprávněný zásah do subjektivního práva dané osoby na ochranu jejích údajů, a to právě proto, že tyto údaje nebyly chráněny před protiprávním zpracováním.

V této věci by například bylo vhodné zvážit, zda šíření osobních údajů ve vzdělávacím pořadu, prováděné navzdory výslovné námitce dané osoby, představuje již samo o sobě újmu, neboť znamená zásah do práva dané osoby na ochranu údajů (a tudíž je považováno samo o sobě za újmu i přesto, že nebylo prokázáno žádné porušení soukromí dané osoby ani újma způsobená pomluvou či poškození její pověsti).

Je třeba dodat, že v bodě 75 odůvodnění obecného nařízení o ochraně osobních údajů jsou zmíněny konkrétní druhy újmy, což by mohlo nasvědčovat tomu, že i kdyby porušení nařízení představovalo porušení práva určité osoby na ochranu jejích osobních údajů, pro účely tohoto nařízení by nemuselo být samo o sobě považováno za újmu; jinými slovy, že porušení nařízení samo o sobě by zpravidla nebylo považováno za zásah do „[práv] a [svobod] fyzických osob“, jež jsou v tomto bodě odůvodnění zmíněny, ani za újmu. Ve zmíněném bodě odůvodnění se uvádí toto: „Různě pravděpodobná a závažná rizika pro práva a svobody fyzických osob mohou vyplynout ze zpracování osobních údajů, které by mohlo vést k fyzické, hmotné nebo nehmotné újmě, zejména v případech, kdy by zpracování mohlo vést k diskriminaci, krádeži či zneužití identity, finanční ztrátě, poškození pověsti, ztrátě důvěrnosti osobních údajů chráněných služebním tajemstvím, neoprávněnému zrušení pseudonymizace nebo jakémukoliv jinému významnému hospodářskému či společenskému znevýhodnění, kdy by subjekty údajů mohly být zbaveny svých práv a svobod nebo možnosti kontrolovat své osobní údaje, kdy jsou zpracovávány osobní údaje, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filosofickém přesvědčení nebo členství v odborech, kdy jsou zpracovávány genetické údaje či údaje o zdravotním stavu či sexuálním životě nebo odsouzení v trestních věcech a trestných činech či souvisejících bezpečnostních opatření, kdy jsou za účelem vytvoření či využití osobních profilů vyhodnocovány osobní aspekty, zejména prostřednictvím analýzy nebo odhadu aspektů týkajících se pracovních výsledků, ekonomické situace, zdravotního stavu, osobních preferencí nebo zájmů,

spolehlivosti nebo chování, místa pobytu a pohybu, kdy jsou zpracovávány osobní údaje zranitelných osob, především dětí, nebo kdy je zpracováván velký objem osobních údajů a zpracování se dotýká velkého počtu subjektů údajů“. Některé ze zde jmenovaných druhů újmy by mohly být považovány za pouhá porušení předpisů v oblasti ochrany osobních údajů, neporušující jiná práva a svobody (např. pokud je subjekt údajů zbaven možnosti kontrolovat své osobní údaje), zatímco z celkového znění zmíněného bodu odůvodnění lze podle všeho vyvodit, že ve většině případů nevede porušení předpisů v oblasti ochrany osobních údajů samo o sobě ke vzniku újmy, nýbrž se do určité míry od újmy kvalitativně liší.

V bodě 85 odůvodnění nařízení se dále uvádí: „Není-li porušení zabezpečení osobních údajů řešeno náležitě a včas, může to fyzickým osobám způsobit fyzickou, hmotnou či nehmotnou újmu, jako je ztráta kontroly nad jejich osobními údaji nebo omezení jejich práv, diskriminace, krádež nebo zneužití identity, finanční ztráta, neoprávněné zrušení pseudonymizace, poškození pověsti, ztráta důvěrnosti osobních údajů chráněných služebním tajemstvím nebo jakékoliv jiné významné hospodářské či společenské znevýhodnění dotčených fyzických osob“. Mezi možné druhy újmy, které jsou zde zmíněny, patří jak druhy, které v zásadě představují samy o sobě porušení předpisů v oblasti ochrany osobních údajů (ztráta kontroly nad osobními údaji), tak i druhy, které souvisí se zásahem do jiných práv a svobod (např. poškození pověsti).

Výše uvedené tudíž posiluje pochybnosti ohledně vztahu, který existuje mezi porušením ustanovení nařízení ve smyslu porušení předpisů v oblasti ochrany osobních údajů, na straně jedné, a „újmou“ pro účely čl. 82 odst. 1 nařízení, na straně druhé.

10 Dále je zapotřebí přezkoumat vazbu mezi újmou a náhradou odpovídající této újmě.

V souvislosti s výkladem pojmu „újma“ v souladu s cílem nařízení rozhodl Soudní dvůr Evropské unie, že podmínění náhrady nehmotné újmy dosažením určité hranice závažnosti není přípustné, neboť odstupňování takovéto hranice, na kterém by závisela možnost získat uvedenou náhradu újmy, by mohlo kolísat v závislosti na posouzení soudů, kterým byla věc předložena, a narušit tak soudržnost zavedeného režimu (*bod 49 rozsudku ve věci Österreichische Post*).

Co se týče povinnosti poskytnout odškodnění, tj. peněžitou náhradu, která má být uložena, Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby stanovil kritéria umožňující určit rozsah náhrady újmy, která má být v tomto rámci zaplacená, s výhradou dodržení zásad rovnocennosti a efektivity (*tamtéž*, body 53 až 54).

Rovněž bylo rozhodnuto, že peněžitá náhrada založená na článku 82 obecného nařízení o ochraně osobních údajů musí být považována za „plnou a účinnou“, pokud umožňuje plně nahradit újmu, která konkrétně vznikla v důsledku porušení

tohoto nařízení, aniž je pro účely takové plné kompenzace nezbytné uložit povinnost k zaplacení sankční náhrady újmy (*tamtéž*, bod 58).

Tímto způsobem již Soudní dvůr Evropské unie obecně vymezil rámec pro určení náhrady. Některé otázky však nadále zůstávají nejasné.

11 [Administratīvā] apgabaltiesa měl za to, že v daném případě představuje veřejná omluva žalobci dostatečnou náhradu nemajetkové újmy. Je třeba dodat, že tento prostředek náhrady nemajetkové újmy je výslovně stanoven v lotyšských právních předpisech (konkrétně čl. 14 odst. 2 a 3 zákona o náhradě škody způsobené veřejnými orgány), zvláště pro případy, kdy zásah do práva určité osoby není závažný, jakož i pro případy, kdy není možné navrácení do původního stavu.

Pokud by se tedy způsob a rozsah náhrady určily podle lotyšských právních předpisů, v závislosti na posouzení žalovaného orgánu nebo soudu by to mohlo vést k tomu, že také v situaci, kdy navrácení do původního stavu není možné, by byla omluva považována za dostatečnou náhradu.

Vzhledem k tomu, že otázka existence a relevantnosti újmy není v této věci dosud vyřešena a že její objasnění závisí na způsobu, jakým bude vykládán pojem „újma“, mohlo by být v tomto případě důležité zjistit, zda je uložení povinnosti vyjádřit omluvu, ve smyslu jediné náhrady, v souladu s čl. 82 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů vykládaného v souladu s cílem nařízení a se zásadou plné náhrady.

12 [Administratīvā] apgabaltiesa vzal při zkoumání způsobu a rozsahu náhrady v úvahu mimo jiné cíle aktu přijatého příslušným orgánem a jeho opodstatněnost. Konkrétně [Administratīvā] apgabaltiesa poukázal v rámci svých úvah na skutečnost, že když příslušný orgán vyrobil a šířil předmětný pořad i přes nesouhlas žalobce, činil tak ve veřejném zájmu; že použití osobních údajů žalobce bylo pro tento účel vhodné a že cílem příslušného orgánu nebylo žalobce hanět nebo poškodit jeho pověst, jakož i to, že použití právních předpisů je v daném případě složité.

Vyvstává tudíž otázka, zda mohou být tyto úvahy, které v podstatě popisují postoj a motivaci subjektu, který porušil právní předpisy v oblasti ochrany osobních údajů, zohledněny při uložení povinnosti zajistit náhradu újmy.

Jak již bylo uvedeno výše, článek 82 obecného nařízení o ochraně osobních údajů stanoví zásadu plné náhrady. Pokud by tedy soud konstatoval, že s ohledem na motivaci subjektu, který porušil právní předpisy, musí být stanovená náhrada nižší než náhrada, která by byla obecně úměrná utrpěné újmě, výše této náhrady by již nebyla přiměřená rozsahu samotné újmy. Podle Soudního dvora Evropské unie není nutné, aby měla výše náhrady sankční povahu, neboť to není nezbytné k zajištění plné a účinné nápravy dané újmy (*bod 58 rozsudku ve věci Österreichische Post*). Je otázkou, zda obdobné úvahy nejsou namístě i v této věci, tj. zda se zohledněním motivace subjektu, který porušil právní předpisy,

nepokřivuje vztah existující mezi újmou a odpovídající náhradou a zda se tím nezbavuje nástroj plné a účinné náhrady jeho podstaty.

13 Tento senát má proto pochybnosti týkající se výkladu unijních právních předpisů. Je tedy nutné, aby byly Soudnímu dvoru Evropské unie položeny předběžné otázky.

[*omissis*] [procesní náležitosti]

Výrok

V souladu s článkem 267 Smlouvy o fungování Evropské unie [*omissis*] [odkaz na vnitrostátní procesněprávní předpisy] tento senát

rozhodl takto:

Soudnímu dvoru Evropské unie se pokládají následující předběžné otázky:

1. Musí být čl. 82 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů vykládán v tom smyslu, že protiprávní zpracování osobních údajů může jakožto porušení výše uvedeného nařízení představovat samo o sobě neoprávněný zásah do subjektivního práva osoby na ochranu jejích osobních údajů a újmu způsobenou této osobě?
2. Musí být čl. 82 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů vykládán v tom smyslu, že umožňuje, aby v případě, že neexistuje možnost obnovit stav před vznikem újmy, byla uložena povinnost vyjádřit omluvu jako jediná náhrada nemajetkové újmy?
3. Musí být čl. 82 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů vykládán v tom smyslu, že umožňuje, aby okolnosti ukazující postoj a motivaci subjektu, který zpracovává osobní údaje (např. nutnost plnit úkol ve veřejném zájmu, neexistence úmyslu poškodit danou osobu nebo obtížné pochopení právního rámce), odůvodňovaly určení nižší náhrady zmíněné újmy?

Řízení se přerušuje do vydání rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie.

Proti tomuto usnesení nelze podat opravný prostředek.

[*omissis*]

[podpisy]